

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1546. usque ad annum 1549

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118529

§. 38. Hujus Synodi Statua de Reformatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66608)

Sæc. XVI. Cardinalem ad suum Palatium dedu-
 A.C. 1548. xerunt.

§. XXXVIII.

*Hujus Synodi Statuta de refor-
 matione.**Labb. l. c.*

Hora diei tertia pomeridiana unao-
 mnes in eadem aula convenerunt,
 moxque Cancellarius Synodum brevi
 oratione adhortatus est, qua finita con-
 festim triginta tres articuli prælegeban-
 tur, in quibus varia erant statuta circa
 disciplinam, ac mores, & quidem in pri-
 mo juxta sacræ Sedis traditionem expo-
 nebatur Ecclesiæ doctrina circa SS. Tri-
 nitatem, Christi incarnationem, alios-
 que fidei articulos. In secundo acce-
 ptabatur Caroli V. decretum *Interim*,
 nec non aliud de reformatione, ibidem-
 que agitabantur alia reformationis ca-
 pita a Laurentio Campegio Cardinale,
 sedisque Apostolicæ Legato Anno Chri-
 sti millesimo quingentesimo vigesimo
 tertio in comitiis Ratisbonensibus con-
 dita, simulque præceptum est, ut omnes
 Diocesani his decretis sese subjicerent.
 In tertio agitur de electione Episcopi
 Augustani, ac sancitur, ut deinceps nul-
 lus eligatur, nisi sit Presbyteratus Or-
 dine insignis, aut saltem se eundem sa-
 crum Ordinem sine ulla tergiversatio-
 ne suscepturum promittat. Quartus
 arti-

articulus ita decernit: *Ad Ecclesiasticas dignitates, animarum curas, aliaque beneficia ad nostram dispositionem, seu approbationem pertinentia, nullus posthac coadjutor, vel resignatarius, nisi examinationis testimonio subnixus fuerit, a nobis aut Vicario nostro in spiritualibus admittetur.*

Sæcul. XVI.
A.C. 1548.

Quinto dotes, quibus sacris Ordinibus initiandi debent esse præditi, præscribuntur, ibique dicitur: præcipimus, ut ordinandi super hæresibus hoc tempore jactatis, quid de illis, & contra, quid de Romana Catholica & Apostolica Ecclesia sentiant, diligenti examinatione probentur. Deinde, ut nullus ordinetur, nisi qui publicum a primario Sacerdote, vel magistratu patriæ suæ, aut ejus loci, ubi majorem vitæ suæ partem exegerit, de vita ejus, & moribus probatis, testimonium literis consignatum attulerit; qua in re primarii Sacerdotis, seu magistratus, & testium conscientiam oneramus. Ad hæc, ut ordinandi scientia explendis saltem Ecclesiæ ministeriis sufficiens, non titulis, sed diligenti constet examinatione. Eandem quoque rationem in his, qui ad prælaturas admittendi, & ad Ecclesias parochiales provehendi sunt, volumus haberi, atque ad parochiales Ecclesias quemquam, nisi populum docere, & velit, & sciat, nolumus admitti. Postremo neminem ad prælaturas, aut Ecclesias parochiales sive per electionem, sive per inferiores

Sæcul. XVI
 A. C. 1548. collatores, aut patronos designatus fuerit, prius investiiri, aut ad Ecclesiæ munera subeunda admitti debere, nisi examini satisfecerit, & vocationi suæ satisfacturum se pro viribus pollicitus fuerit; statuimus, atque mandamus. Ætatem etiam ordinandorum, secundum laudabilem Ecclesiæ nostræ morem, hæcenus introductum, & servatum, deinceps quoque observari præcipimus: pro examinatione vero nullam ab his, qui a nobis deputati ad hoc fuerint, pecuniam exigere debere præcipimus.

VI. Ignotos, atque vagos sacerdotes, & monachos, absque Prælatorum suorum testimonio seu formatis, multoque minus suspectos de fide, aut flagitiosos Sacerdotes, vel monachos seu fratres fugitivos, ad confectionandi, sacraque peragendi officium nusquam in nostra diœcesi admitti, nec peregrinos, & ignotos presbyteros in consortio aliorum Presbyterorum tolerari, vel ad Missarum Sacrificium, nisi sui ordinarii, e cujus diœcesi proxime discessit, literas de eorum Ordinibus, & honestate docentes ostenderit, & a nobis, vel nostro in spiritualibus Vicario admissorias habuerint, admitti debere præcipimus.

VII. Quos Græci Chorepiscopos, hoc est, certarum regiuncularum in qualibet Diœcesi speculatores, alii Archidiaconos, alii Archipresbyteros vocant, in nostra Ecclesia cathedrali, quoad certum districtum mænis

Augu-

Augustanæ Civitatis adjacentem Archidia- Sæcul. XIV.
coni, in reliqua vero Diœcesi Decanorum ru- A.C. 1548.
ralium nomine censentur.

Hi diligenter Ecclesiis Parochialibus invigilent, ac senis quibusque mensibus sui districtus Ecclesias visitent, nec in templis picturas, aut imagines depingi patiantur, atque in inquirendis hæreticorum libris nullam diligentiam prætermittant, Ecclesiis autem Parochialibus de Romanæ Ecclesiæ ritualibus provideant.

VIII. *Parochi de fide, & Religione nostra populum sibi commissum doceant, atque instruant, sacramenta administrent, eorum mysticam gratiam exponant, publicis peccatis irretitos canonice, occultis vero delictis occulte arguant, & ad pœnitentiam adducant. Incorrigibiles nobis, aut nostro in spiritualibus Vicario indicent, ut vel publica satisfactione curentur, vel communione Catholica arceantur: parvulos quoque, & rudes quosque parochiæ suæ doceant certis temporibus symbolum fidei, Dominicam præcationem, salutationem Angelicam, & decalogi præcepta.*

Quoniam autem interesse plurimum constat, qua ratione pueri, & rudes catechizentur, parochis nostræ Diœcesis catechismum, sive libros de institutione Christiani hominis reverendi Patris Domini Petri de Soto ex Prædicatorio Ordine, Theologi Hispani, & Cæsareæ Majestatis Confessoris doctissimi,

Sæcul. XVI & religiosissimi Viri legendos, docendosque
 A.C. 1548. commendamus.

IX. Decanus Collegii sui Clericos, & familiam in officio quemque suo contineat, exemplo alios præcedat, vitæ, morumque honestatem in habitu, & disciplina, debitumque fervorem in divinorum officiorum per solutione, & cæremoniis exigat, ebrios, aleatores, percussores, scortatores, & Officii sui immores corripiat, sacris abigat, & pro jure sibi competenti mulctet. Scholastici Ecclesiæ nostræ dignitate, aut titulo eminens, juventutem Ecclesiæ ministeriis destinatam, doctrina, pietate, & morum honestate imbuat: aut per idoneos, & probos pedagogos institui curet.

Studiosis quoque aliquibus, bonamque de se spem præbentibus Decanus, & Collegium provideant, ut justo studiorum suorum tempore, justisque sumptibus in academiis & catholicis universitatibus sustententur.

Canonici etiam juniores Theologum, qui in singulis Collegiis frequentioribus haberi debet, lectionem suæ professioni, & institutioni congruentem, certis horis, quemadmodum & vicarii, aliaque Collegiorum membra facere tenentur, prælegentem auxiliant.

X. Clerus nostræ Diocesis in habitu, coronæ tonsura, & incessu decorem servet, superiori veste talari indutus, atque pietate magis venerabilis, quam aut famulorum multi-

multitudine, aut vano armorum terrore con- Sæcul XVI.
temptibilis incedat. Mensa quoque utatur A. C. 1548.
frugali, & ab ebrietate, ludis a jure pro-
hibitis, atque omni ludicra levitate abstineat,
luxum omnem fugiat, mercaturæ, aut cau-
ponario exercitio, avaritiæ sordibus, sor-
tilegiis, divinationibus, venationibus cla-
mosis, omnibusque profanis negotiis, & a
quibus cura sacerdotalis merito abhorret,
prorsus alienus existat. Hospitia quoque
publica, tabernæ, aut ænopolia comptandi
caussa non ingrediatur.

Decernimus etiam, ut Sacerdotes caste,
continenterque vivant, nullasque fœminas
nisi aut sanguinis necessitudine junctas, aut
æmorum quadragenario numero majores,
aut saltem suspitione carentes in illa vicinia,
easque verecundas, sobrias, & publico te-
stimonio castas liceat cohabitare.

XI. Quicumque plura beneficia obtinent,
jubentur, ut retento, quod ex illis malue-
rint, unico beneficio, cætera intra annum
resignent, aut nobis, vel deputatis ad hoc
nostris dispensationum suarum privilegia hu-
jusmodi ostendant.

Si qui vero posthac Sedis Apostolicæ di-
spensatione plura beneficia obtinuerint, no-
bis tanquam Ordinario loci dispensationis
ejusmodi literas prius exhibeant. Et si quis
dispensatione dignus videbitur, nihilominus
statuimus, ut tales, aut alii quicumque Ec-
clesiarum rectores, & beneficiati vicariis

Sæcul. XVI. A.C. 1548. *suis tantam ex fructibus portionem relinquant, quanta ad hospitalitatem servandam, ad jura Episcopalia, & Archidiaconalia persolvenda, aliaque onera ferenda sufficiat, alioquin a suis beneficiis, reservato tamen unicuique Patrono, aut Collatori jure suo, decernimus amovendos.*

Religiosos vero beneficiorum hujusmodi curæ a suis Prælati præfectos, non obstante eorum qualicunque exemptione, volumus nobis tanquam Ordinario esse subiectos.

XII. *Monasteria cujuscunque Ordinis, secundum regulas, quas professi sunt, reformari, ipsosque monachos in obedientia, & Religione sui Ordinis contineri volumus, ac jubemus impudicos, ebrios, suspectos de hæresi, aliisque criminibus pœnis debitis castigari: Intermissa quoque sacrarum literarum studia intra sex mensium spatium restaurentur, ædificia, & Bibliothecæ studiose curentur: Moniales ab egressu monasteriorum suorum, virorumque conspectu se contineant, earumque monasteria viri non ingrediantur, nisi id postulet inevitabilis necessitas. Canonissæ continentie studium nulla voti solemnitate obstrictum sectantes, commune habeant dormitorium, habitu modesto, mundo, & castitatis indice utantur.*

XIII. *Concionator Evangelium, & sacras Scripturas non suo, sed Orthodoxorum, & sanctorum Patrum sensu, & interpretatione tractet, ac doceat. Homilias Sancto-*

*Sanctorum Patrum, & Martyrum passio- Sæcul. XVI.
nes, a fide dignis tamen Scriptoribus pro- A C. 1548.
ditas, post Evangelia statis diebus poterit
recitare: in Concione nihil profani, fabulo-
si, suspective proferatur, sed sint Concio-
nes sanorum verborum, & sanæ doctrinæ
Concionator se ad captum auditorum dimit-
tat: nunc Catechistam agat, nunc interpre-
tem Scripturarum, nunc vitiorum repre-
hensorem, nunc Doctorem mysteriorum,
omniaque, ad lucrum Christo afferendum,
omnibus fiat: & a quæstionibus perplexis,
& difficilibus, omni eruditionis ostentatione
rejecla, abstineat, caveatque, ne se unquam
ad convitia, injuriasque, quibus Ecclesia
cum populi offendiculo dehonestatur, delabi
contingat.*

*Sed sit ejus oratio modesta, sobria,
gravis, & verbi divini nervis compacta,
qua potens sit exhortari in sana doctrina,
& eos, qui contradicunt arguere. Mi-
sericordiam, bonitatem, & charitatem Dei
opportuno tempore prædicet, & extollat,
ita tamen, ut justitiæ ejus in benefactorum
proemiis largiendis, malefactorumque pænis
infligendis non obliviscatur, ut dubitantes,
& anxii, spe, & amore divino inflammen-
tur, vel a peccatis deterriti resipiscant, ad E-
leemosynas, satisfactiones, & opera pieta-
tis inducat. Adversus grassantium hæresum
tempestates populum præmoneant sæpe, &
conferment.*

Sæcul. XVI. XIV. *Divinus cultus observetur, per-
A.C. 1548. agaturque his modis, & ritibus, qui per
manus sanctorum Patrum nobis traditus, &
per majores nostros in Sacrificio Altaris,
Officiis defunctorum, Canonicis, ceterisque
divinis laudibus, atque cæremoniis observa-
tus fuit.*

XV. *In administratione, usuque Sacra-
mentorum, ut confusio, & schismata in Ec-
clesia Dei vitentur, & Apostolicis traditio-
nibus, sacrisque Canonibus, & Legibus re-
verentia debita habeatur; cæremoniarum,
orationum, rituumque receptam uniformita-
tem Parochos nostros in omnibus sequi vo-
lumus, atque jubemus. Volumus etiam po-
pulum, quid in cujusque Sacramenti collatione
agatur, in concionibus & Sacramentorum
administratione frequenter doceri. Lingua
latina, cui veluti divino instrumento in ip-
sa crucis ara sacris usibus dedicato, Eccle-
sia occidentalis Religionem Christianam fert
acceptam, in Sacramentorum administratio-
ne, aliisque Ecclesiasticis Officiis per totam
nostram Diocesim retineatur.*

XVI. *Solemnes Cæremoniæ, & Ora-
tiones circa Baptismum hætenus in Ecclesia
Catholica usitatae, & in agendis Ecclesiæ
nostræ descriptæ, nisi necessitas illud cogat,
non omittantur, quarum significationes po-
pulo sæpius exponi mandamus; ut professio-
nis suæ, qua Christo initiatus est, admonea-
tur. Susceptores quoque, seu sponsores
par-*

parvulorum, ætatis provectæ sint, atque in Sæc. XVI.
 fide probe catechizati, & instructi, quo non A.C. 1548.
 ore tantum, sed & mente, & serio ad in-
 terrogata respondere, suum munus intelligere,
 & parvulos, ubi adoleverint, & res
 postulaverit, in fide Orthodoxa instruere
 possint: ætate vero, aut fide nondum pro-
 vectos, ad tantum munus admitti non debe-
 re, & ipsa ratio suadet, & nos præcipien-
 do decernimus.

XVII. Parochi suo tempore de Confir-
 mationis origine, mysterio, & Chrismatis
 arcano subditos sibi doceant, eosque ad ejus
 desiderium accendant.

XVIII. Canon Missæ submissa voce,
 excepta Dominica oratione, pacis exopta-
 tione, Dei invocatione, & postrema populi
 salutatione, quemadmodum hætenus a Ca-
 tholicis factum est, summaque Religione, ut
 mysteriis tremendis sua conferatur auctori-
 tas, pronuntietur: reliquæ vero Missæ, quæ
 Catechumenorum dicitur, partes debita Re-
 ligione, & voce alta, intelligibilique legan-
 tur, adsitque semper legenti minister, qui
 Ecclesiæ nomine respondeat sacrificanti. E-
 vangelia, vel Epistolæ Dominicis, & festis
 diebus in parochialibus Ecclesiis populo, si-
 ve ante sacrum, sive sub eo, sive etiam a
 prandio, quod tempus Epistolæ declaratio-
 ni non incommodum videretur, lingua ger-
 manica exponantur, eoque tempore nulla
 Missa,

Sæcul. XVI. Missa, ne populum ab auscultatione distra-
A. C. 1548. hi contingat, celebretur.

Organa ad populi aures nullum alium sonitum, aut numerum deferant, quam qui religiosus, ac pius ab omnibus habeatur. Sub elevatione sacræ Hostiæ antiphonæ ad hoc Sacrificium tantum pertinentes cantentur: quamquam melius, & veteri Ecclesiæ convenientius esset, præsentiam Domini Corporis in altissimo silentio prostratos contemplari.

Eadem Hostia vitalis si in solemnibus festivitatibus, aut magnis supplicationibus circumfertur (quod nisi ex Catholico instituto, aut gravi causa præsentibus devotis cultoribus, fieri non debet) quidquid veram devotionem non excitat, ludique omnes profani removeantur, sed & quando ad infirmos defertur, lumen præferri, & campanella fidelibus signum dari præcipimus.

XIX. Refertur Canon, qui incipit: Omnis utriusque sexus, ac præcipitur, ut fideles constituto ab Ecclesia tempore confiteantur, atque ad sacratissimæ Eucharistiæ sumptionem sese præparent, quam in rem Synodus Parochis injungit, ut hunc Canonem singulis Dominicis diebus jejunii verni promulgent: postea enumerat illos, quibus sacra Synaxis non administranda, aut saltem differenda est; hos inter recenset Synodus Judæos, Paganos, Hæreticos, ex-

com-

communicatos, alienæ Parochiæ fideles, nisi sui Pastoris licentiam habeant, Sæcul. XVI.
A.C. 1548.
infantes infra annos discretionis, infames, Histriones, scorta, & Lenones, fœminas virilem habitum maligno animo gestantes, superstitioni deditos, in peccatis obstinatos, ebrios, usurarios, Catechismi doctrinam ignorantés, decimas solvere renuentes, vel iniqua mensura, aut pondere vendentes, & eementes. Denique prohibet, ne Sacerdotes pro confessionibus pecunias recipiant.

XX. Articulus loquitur de modo administrandi Sacramentum extremæ Unctionis.

XXI. Inquit Concilium: *Sacerdoti nuptias alibi, quam in Ecclesia, quæ proprius est Sacramentorum locus, admittere, conjungere, aut benedicere prohibemus, vetamus etiam a Sacerdotibus eos conjungi, de quibus edictis, aut proclamationibus, ut minimum tribus, iisque tribus diebus festis sibi succedentibus, propositis, aut in Concione publice factis, non consliterit eorum conjunctionem nulla legitima, canonicave causa impediri.*

XXII. *Pro reconciliatione penitentium, aut alicujus Sacramenti, vel Sacramentalium quorumcunque administratione, sacerdos de pecunia, aut re qualibet sibi danda minime paciscatur, sed eadem pro temporis, loci*

Sæcul XVI. loci, personarumve necessitate, secundum ritum Ecclesiæ, sine mora administret.

XXIII. Prælatos nostræ Diœcesis, Virgines, Ecclesias, Altaria, Cæmeteria consecrari; sacra loca quocunque modo exsecrata reconciliari, vasa, vestesque sacras, aquam, sal, palmarum ramos, fructus, herbas, cereas, agnum paschalem, fructus novos, & quæ sunt talia, quæ de jure, vel consuetudine ante hanc Catholicæ Religionis perturbationem consecrari, aut benedici consueverunt, suo quæque tempore, & loco, suisque ritibus, & orationibus per totam nostram Diœcesin benedici jubemus.

XXIV. De diebus festis feriandis nihil innovare volentes, præcipimus, ut festivitates Christi, ac beatæ Mariæ Virginis, aliorumque Sanctorum, juxta constitutionem, & Ordinationem per quondam felicitis memoriæ Christophorum Episcopum Augustensem prædecessorem nostrum, de super factas, & divulgatas, quarum tenor subinseritur, deinceps celebres habeantur. Postea Synodus hoc Decretum recitat Anno millesimo quingentesimo trigesimo nono editum.

XXV. Mandamus Plebanis Ecclesiarum Parochialium, ut non aliis, sed terminis hucusque in Germanica lingua usitatis, & quidem singulis diebus Dominicis, finita Concione, orationem dominicam, Angelicam Salutationem, Symbolum Apostolorum, & Deca-

Decalogi præcepta, distincte, ac tractatim Sæcul. XVI. A.C. 1548.
ita prælegant, ut populus legentem repeti-
tione subsequi, ea discere, & memoriæ man-
dare possit.

XXVI. Synodus condit varia statu-
 ta pro Scholis, ac Collegiis, statuit-
 que, ut nullus ad Scholas, & Gymnasia
 de schismate, aut hæresi suspecta, nuper me-
 natis de Religione perversis opinionibus con-
 taminata, discendi, docendive caussa audeat
 proficisci.

Insuper mandat, ut Scholis præfician-
 tur Magistri, & Pædagogi incorruptæ vi-
 tæ, a quibus tam pietatis Christianæ prima
 principia, quam rudimenta literarum juven-
 tus hauriat.

Honestos denique proventus illis,
 qui juventutem literis imbuunt, desig-
 nari præcipit, necnon innovat Concilii
 Lateranensis Decretum de Capitulorum
 studiis.

XXVII. Inquit: *Hospitalia nostræ*
Diæcesis conservari, redditus ad ea destina-
tos in nullos alios usus converti, atque sicuti
alienati, aut in privatos usus conversi fue-
runt, revocari jubemus. Hospitalium, quo-
rum fundatores sibi provisionem, ac dispen-
sationem retinuerunt, administratores, sal-
tem semel in anno provisoribus rationem
reddant, quorum omnium curam, & inspe-
ctionem præcipuam, nobis divino aspirante
numine,

Hist. Eccles. Tom. XXXIX. R r

Sæcul XVI. numine, pro ordinaria nostra auctoritate
 A.C. 1548 Sumemus.

XXVIII. Principes, ac Magistratus hortamur, ut invocati nobis, nostrisque Vicariis in exequendis hujus sanctæ Synodi Decretis auxilio sint: Jurisdictionem, libertatem, ac immunitatem Ecclesiasticam, Imperatorum legibus, & sacris Canonibus, Episcopis, & clero tributam, ac firmam tueantur, nobisque conservent.

Conveniat quoque populus diebus Dominicis, & festis ad divina, quæ in Ecclesiis celebrantur: Patres vero & Matres familias liberos, & familiam secundum audita in Concione domi instruant, timorem Dei, Symbolum Apostolorum, Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, præcepta Decalogi, & quidquid pertinet ad bonos mores, & virtutem in eis educandam doceant.

XXIX. Monemus Abbates, Præpositos, Decanos, & clerum nostræ Diœcesis, nos hæc statuta synodalia ex sacre Cæsareæ Majestatis formula, sacrisque Canonibus, & Patrum, antecessorumque nostrorum decretis, & statutis, non ad ostentationem, sed ad indubitam reformationem ipsorum, nostrique gregis, pro ipsorum temporum usu, atque necessitate collegisse.

XXX. Injungimus, ne divinam hanc censuram, qua nulla est major in Ecclesia, leviter, aut propter exiguas, parvique momenti

menti causas proferant, sed ut sanitatem Sæcul. XVI.
magis, quam ad interitum contumacium, A. C. 1548.
ac rebellium animorum respiciant.

XXXI. Statuit, ut Religiosi, qui semetiplos dicunt exemptos, Ordinariæ jurisdictioni subjiciantur (*).

XXXII. Præcipit, ut omnes hujus Diocesis subditi pro summo Pontifice Paulo III. Cæsare, & Romanorum Rege, aliisque preces ad Deum fundant.

XXXIII. Denique Synodus inquit, quod ex Conciliis, si quotannis celebrentur, plena morum emendatio sperari valeat.

Perlectis omnibus hisce statutis ad alteram diem indicta est Sessio secunda, ubi Decanus Ecclesiæ Augustanæ ad SS. Trinitatem ritu solemni sacrum decantavit, Cardinalis vero congregatos rogavit, ut ex Abbatibus, Canonicis, & Decanis ruralibus duos, vel tres nominarent,

R r 2

rent,

(*) Observandum, quod ejusmodi canon nequaquam in actis hujus Concilii reperitur, sed in Canone XXXI. decernantur preces pro Cæsare, Romanorum Rege, & pro Papa fundendæ: in Canone autem XXXII. Synodus pœnas in horum statutorum transgressores decernit. Quo igitur consilio Continuator ejusmodi Canonem confingere voluerit, qualis tamen ne in ipso etiam statuto trigésimo tertio habetur, Lectoris judicio committimus.

Sæcul XVI.
A.C. 1548.

rent, qui post maturam rei discussione-
nem de iis, quæ emendanda essent,
articulos conscriberent, simulque que-
relas exciperent, quæ forte contra E-
piscopum, ejusque Ministros deferri pos-
sent. His addidit Cardinalis *paratum*
se esse ad audiendum tranquillo animo singu-
la, & ad obtemperandum monitis salutari-
bus sanctæ hujus Synodi in Spiritu sancto
congregatæ. Cum autem nemo unus
quicquam moveret, collectis omnium
suffragiis Synodi statuta communi cal-
culo fuere approbata. Idem quoque
post meridiem fuit propositum, simul-
que excipiebantur querelæ contra Cle-
rum delatæ, quæ tamen admodum le-
ves erant, nihilominus magis ampla ha-
rum inquisitio ad aliud tempus differe-
batur.

Die decima quarta Novembris ter-
tia habebatur Sessio, cui datum est ini-
tium solemnibus sacro de B. Virgine de-
cantato, quo absoluto Deputati relatio-
ne facta statutis pridie prælectis nihil
addendum censebant. Post hæc rursus
Cardinalis quosdam seligi petiit, qui
in ipsum, ejusque Ministros inquirerent,
ac monerent, si quid in illis emendan-
dum deprehenderent. Verum Synodus
communicatis inter se omnium Ordinum
consiliis respondit: *Se nil amplius in E-*
minentissimo Cardinale desiderare, nisi ut
pro

pro conscientiae suae ratione statutis hisce Sæcul. XVI
 Synodalibus insistat, ac veluti lex animata A.C. 1548.
 in Ecclesiae suae cardine eminens cetera mem-
 bra in officio contineat. His absolutis pro-
 xima Synodus ad diem primam Septem-
 bris Anni supra millesimum quingente-
 simi quadragesimi noni indicta fuit, &
 postmodum Cardinalis omnibus congregatis grates rependens Deum omnipotentem supplex rogavit, ut sibi in explendis, exequendisque hujus Synodi constitutionibus divino suo lumine assistere dignaretur. His dictis soluta fuit Synodus.

§. XXXIX.

Concilium Trevirense.

Sub idem tempus Joannes de Isenburg Labb. collect.
 Trevirensis Archiepiscopus die vige- Concil. t. 1 d.
 sima quinta Novembris pro restauranda p. 606. & seq.
 disciplinæ, ac morum integritate aliud Dupin. Bibl.
 celebravit Concilium, illudque diplo- des Auth. to.
 mate Witlichii edito ad diem trigesimam 14. p. 204.
 Octobris indixit. Igitur præstituta die
 Archidiaconi, Abbates, Præpositi, Ar-
 chipræsbyteri, Decani, alique Eccle-
 siastici in Ecclesia Cathedrali conven-
 runt, præeunte ipsomet Archiepiscopo,
 qui a Nicolao Azotensi Episcopo suo in
 Pontificalibus Vicario stipatus ac con-
 gregatis ritu solemni bene precatus est,
 necnon precibus de more persolutis in

R r 3

me-